

N.F.S. Grundtvig "Til Publikum"

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.4, maj 2014

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1809 (SJ: 108)

Andre udgaver

PS *Poetiske Skrifter* 1

Teksten er etableret af Kim Steen Ravn

Punktkommentarer er skrevet af Vibeke A. Pedersen, redigeret af Klaus Nielsen og Stine Holst Petersen

Indledning er skrevet af Katrine Frøkjær Baunvig, redigeret af Klaus Nielsen og Stine Holst Petersen

Tekstredigering er skrevet af Klaus Nielsen, redigeret af Stine Holst Petersen og Steen Tullberg

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning dr.theol. Troels Nørager

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

[[A:553] |PS:131

Til Publikum.

Min Efterskrift viser, at jeg troede de Aandsumyndige vilde skrige, fordi de nu engang ei *kunne* rive sig løs fra personlige Hensyn, eller lære at skelne mellem Manden som *Borger* og som *litterær* Person, og Man har fortalt mig, at der virkelig skrives. Sligt ændser jeg naturligvis ikke; thi da jeg helligede Videnskaberne mit Liv, svor jeg, ubekymret om Hobens Bifald eller Skraal, at reise mig frimodig mod alt Usselt og *Maadeligt*, som jeg troede kunde hindre Sandsen for det virkelig Store og Skønne fra at vaagne.

At Knud Lavard kalder sig et Drama uden at eie *sand* Handling, den *poetiske* Kamp, der er Dramaets Væsen, var saare let at bevise selv

med *Aristoteles* i Haand; men dette Blad kan ikke være Stedet for en egenlig Kritik, og enkelte Bemærkninger, som jeg først besluttede at gøre, vilde netop ved deres *Enkelthed* savne den Betydning og overbevisende Kraft enhver *Kritik* bør [[A:554]have¹. Da det desuden ei kan være min Dom over Stykket, men kun *Tonen* hvori jeg fremsatte den og Mere, der regnes mig til |PS:132Brøde, vil jeg her blot med et Par Ord retfærdiggøre Valget af *denne* Tone.

Var Hr. Professor Sander blot Knud Lavards Forfatter, og jeg da havde tilladt mig samme Tone mod ham, da vilde Man med ligesaa megen Ret, som nu med Uret, kalde mig *petulant*². Da Knud Lavards Forfatter derimod er den *samme* Mand, som nu i en Række af Aar bedækkede en uendelig *litterær* Hoffærdighed med Beskedenhedens gennemsigtige Slør, som med Selvtilfreds|A:555hedens yndige Mine vover *andengang* at byde Publikum til Gæst paa Retter som *Eropolis* og *Hospitalet*, som overalt, men især paa sine deklamatoriske Øvelser, har haanet og nedsat en *Øehlenschläger*, Dannemarks herligste Digter, og, saameget det stod til ham, svækket Sandsen for Alt, hvad der ei vil passe i sammenflikkede Falsk; da det endelig er den samme Mand, der *lod* som han spillede med *Baggesen*, skønt han, for at være vis paa at vinde, kun spillede med *sig selv* og sine *Venner*; saa skulde jeg ikke mene, at den Tone, hvori jeg lykønskede ham med sin ny Triumf og mindede ham om sine store Idrætter i den forbigangne Tid, bør kaldes *upassende*, mindre *kaad*.

Hvad Hr. Professor *Rahbek* angaaer, da skal ingen af hans litterære Synderligheder og ingen Døgnsmag bringe mig til at glemme de uimodsigelige Fortjenester, han har af Dannemarks Litteratur, men det var ogsaa kun som *Konstdommer* jeg nævnede ham, og at han, som *saadan*, har utallige Synder paa sit Hoved, der ei bør forties, fordi de kan *forplante* sig, vil Ingen, der med aabent Øie saa hans Færd, kunne nægte. Jeg vil her blot bede mine Læsere mindes, at det var ham, som ikke allene smykkede saamange af vort Fædrelands Rimere med tykke Laurbærkrandse; men som i samme Aandedræt brød Staven over Schillers *Jomfru fra Orleans* og *Brud fra Messina*; ja som endog bespottede Verdens mest kolossale Sjeni, ved at kalde et saa sjeniløst Produkt, som *Frederikshalds Beleiring*, en *shakespearsk* Historie.

[[A:556]Dog, jeg ser Enkelte fremtræde med vigtig Mine og spørge mig: med hvad Ret *jeg*, som ei *selv* er blevet fornærmet, har sagt og siger hine Mænd alt dette? hvorfor jeg ikke overlader det til *Lærde Efterretninger* at dømme litterære Syndere og til de Fornærmede at forsvare sig? Jeg burde ikke svare, men blot beklage |PS:133dem, der tro at have nogen Stemme i litterære Handeler, skønt de ei mægte at begribe hvad Forskellen mellem det *daglige* Liv og Livet i Konstens og Videnskabens Rige monne være. Dog jeg kan jo sagtens tjene dem med et Par Ord. De vide da! at enhver

uforskyldt Ophøielse eller Nedsættelse af en Forfatter og hans Produkter, enhver Nedkomst med litterære Misfostre er en Brøde, som Enhver der kan, *bør* paatale, og at jeg, som staar fri og ene, troer mig forpligtet til at tale der, hvor Andre tie, for ei at saare *personlige* Forholde. Hvad Lærde Efterretninger angaaer, da have vi en klassisk Historie af sammes *æstetiske* Del i Baggesens Genganger, – og dette *sidste* Ord betegner dens Liv siden den Tid.

Nik. Fred. Sev. Grundtvig.

1

Naar Hr. Professorens samlede Værker udkomme, haaber jeg at finde et passende Sted til en udførlig Vurdering af ham som *Digter*.

2

Jeg skulde ikke have ombyttet det danske Ord med et fremmet, dersom jeg ikke dreves dertil af Ærbødighed for en af vore store Konstdommere, der just skal have brugt dette Udtryk om mine Udfald paa Knud Lavard, et Stykke, han med *megen* Føie troer det *sin* Pligt at tage i naadigst Beskyttelse.